

SADRŽAJ

Pitanja
Usamljenost
Strah

Ali, zar...?

S L U T N J E

Iz drugoga kuta
S one strane neprozirnog vela
Most

Hodajući ispod duge

K R U G

Ulazak
U mreži svakodnevice
Ono što ne razumijemo
Žrvanj
A onda, jednoga dana...
Krug
Prva zraka

O D V A J A N J E

Postupnost

Slijedeći zov duše
Prizor prvi – patnja
Pogled ispod vjeđa
Prizor drugi – promatranje
Ali kako?
Prizor treći – u procjepu
Štap boga Asklepija
Eros i tanatos
Strahu usprkos

P U T O V A N J E I I N I C I J A C I J A

Preko trnja do zvijezda
Duga, duboka noć
U kraljevstvu duše
Sva lica razoritelja
Podijeljenost
Skriveni bol
Prizor četvrti – e, sad stvarno želim nešto drugo!

Tko to povlači konce?
I tako iz dana u dan
Krv je posve osobit sok
Tko sam ja?
Riječ–dvije o (m)učiteljima
Bila jednom...
Raduj se, milosti puna!
Iz dnevnika dvogodišnjaka - još jednom
Lice i naličje
Mostovi
Prizor peti – poniranje u tamu
Eros i tanatos, i ne samo oni
Pitanja, ah, pitanja, opet!
Dance macabre
Susret
Obitelj
Prizor šesti - ne želim više, ali
Iz transa u trans
Svoga tijela gospodar
Svoga svijeta također
Da njega nema...
Prizor sedmi – pucanje brane
S one strane poznatoga
Zatvaranje
Prizor osmi – praznina
Pred samim pragom
Začarani krug
Ruka onoga koji ljubi
Na ničijoj zemlji
Prizor deveti - svjetlost s one strane praga
"Ja živim u kruzima koji se šire"
Igra svjetla i sjene
Izranjanje
Svjetlost i sjena, a onda obratno
Dišući dahom stvaratelja
Prizor deseti – zvijezdama ususret
"Jer stalna u životu samo mijena jest"

P O V R A T A K

Nakon duga putovanja
Prizor jedanaesti – usklađivanje
Zmajevi, ah, opet zmajevi!
Svoj na svome
Svjesnost
Povratak
Prizor dvanaesti – zajednica
Let
* * *

Hodamo ulicom, riječima igrajući se s bezbroj malih svakodnevnih stvari, smijemo se. Njegova ručica u mojoj, njegov glasić, koji žubori mnoštvom pitanja i sitnih opažanja. Preplavljena nježnošću, nastojim ići ukorak s njim. Oko nas, uobičajena rijeka ljudi slijeva se svojim tokom. Naizgled posve običan dan.

Malena oaza sred košmara posljednjih mjeseci.

"Branka, a što je to pakao"? prene me odjednom. Zaustavljajući dah, pokušavam dobiti na vremenu. On, to malo stvorenje koje volim cijelim svojim bićem, preda mnom je s naznakom pitanjâ kojih se bojim. "Pa znaš...", krećem. Zaustavljena novim pitanjem: "Hoće li svi ljudi umrijeti?", osjećam kako mi izmiče tlo pod nogama - sve moje znanje, svi odgovori koje za takve slučajeve imam spremne u rukavu, padaju u vodu. Počinjem petljati, zamuckivati.

Poput utopljenika, grčevito se hvatam priče o gusjenici i leptiru, transformaciji. Pričam o godišnjim dobima, o ciklusima života, pokušavam gorku činjenicu umiranja usporediti s brodom koji, zamaknuvši za horizontom, nastavlja ploviti, nestajući pritom samo iz našega vidokruga da bi se, istovremeno, otkrio onome koji stoji s druge strane obzora - riječi zaodijevam u crtež, crtež u bajku, nadajući se, tako će njegovih šest godina lakše shvatiti, prihvatiti, patnja će time postati manje nepodnošljivom.

Šutnja.

I onda: "A kad će moj tata doći?"

Grizem usnice. Želim ga zaštititi, odvesti daleko, daleko, gdje bol i takva pitanja ne postoje, ljuta sam na njegovog tatu što je otišao, što se nije borio, ljuta na sudbinu, život, Boga što ga je uzeo. Dijete u meni odbija prihvatiti da o nekim bitnim stvarima ne znam ništa. Poput jeke, u meni vrišti: "Zašto, zašto, zašto!?"

Dvije godine kasnije, na vijest o smrti njegove mame, samo veliki: "Zašto baš meni?", sva druga pitanja zaledila se na usnama, svaki pokušaj da se na neizrečeno odgovori, da se ublaži patnja - ostaje visjeti u zraku. Sjedimo zagrljeni i plačemo.

Plačemo.

Koliko smo se puta tijekom života našli u situaciji kad ništa od onoga što smo znali, ništa od onoga u što smo vjerovali nije davalo odgovora! Kad smo se, poput djeteta zagledana u beskrajn prostor svemira, pitali što je sve to, i čemu, i gdje je naše mjesto u svem tom neizmjerju.

Svaki put kada život krene smjerom drugačijim od onoga koji smo željeli ili očekivali, postavljamo si ta vječna pitanja, tražimo uzroke, pitamo se je li moglo biti drugačije. Svaki put kada nam „pokaže zube“ i otkrije neku svoju tamnu stranu, osjećamo se na neki način obilježenima, svako nas od tih iskustava izbaci iz mirne rijeke svakodnevice, ostavljajući neki ožiljak na duši.

Ova je knjiga potaknuta takvim trenucima i pitanjima koja su oni u meni budili. Pokušajima raskrivanja velova tajni koji obavijaju smisao ljudskoga postojanja, zakone života i smrti. Mnogi su mi od tih velova još uvijek posve neprovidni, neke nove tek počinjem razmicati ili naslućivati; na neka se pitanja odgovor javio kasnije, neke odgovore tek nazirem ili pak gorljivo tražim.

.....

DUGA DUBOKA NOĆ

Otključavši vrata, na trenutak zastaje osupnuta tišinom prazna stana. Dok rutinskim kretnjama odlaže stvari i navlači kućnu odjeću, pogled joj pada na stol zatrpan papirima, poredanima na isti način kako ih je sinoć ostavila. Nedirnuti, nepomaknuti i za milimetar. Svih ovih mjeseci, dok poput robota obavlja svakodnevne zadatke, ulažući golem napor kako bi preživjela svaki novi dan, nije se uspjela naviknuti na pomisao da ih više nema. Trenutak nepažnje njegov ili vozača iz suprotnog smjera. Ili nešto treće. Nikada to neće znati. Strahovit udarac i mrak, potpuni mrak.

Probudila se u bolnici sva u zavojima. Kao kroz maglu sjeća se lika u bijelom koji joj objašnjava da sada mora biti jaka, da su njezin muž i sin na mjestu poginuli, ali s njom će sve biti dobro, usprkos svemu ona mora nastaviti živjeti.

Živjeti? Tjednima je i sama lebdjela u polusnu između života i smrti, tome su slijedili dugi mjeseci fizikalne terapije. Mlad i snažan organizam uspio se oporaviti. Tjelesno. Duboka rana u njoj i dalje

zjapi nezacijeljena, povrijeđena svaki put iznova kad uđe u taj prazni stan ili čuje ciku dječice u obližnjem parku, svaki put kad vidi parove u nizu sitnih, uobičajenih aktivnosti.

Davno nekada, u nekom prošlom životu, i njezina se svakodnevnica sastojala od malih uobičajenih stvari i velikih neuobičajenih planova.

A onda, tek kratki trenutak pukoga hira neumitne Sudbine, i sve se to raspalo u tisuće komadića, koje više nikada i nitko i ništa neće moći ponovno slijepiti.

Ne događa se to uvijek na tako dramatičan način. Neiscrpna u svojoj mašti, "neumitna Sudbina" dolazi u raznim oblicima. Udarajući raznim sredstvima. Na raznim mjestima. Kroz likove licemjernih prijatelja, bezosjećajnih ljubavnika, prezahtjevnih poslodavaca – lica je njezinih koliko i nijansi manifestacija ljudskoga postojanja. Ponekad se prišulja i u obliku neočekivana dobitka, poput zgoditka na lotu, neočekivanog nasljedstva i sl. Što god to bilo, na koji god način se desilo, predstavlja potres. U jednom trenutku uruši se građevina oko koje smo godinama pleli svoj život i naš je dotadašnji *ja*, zajedno sa svim nitima kojima je spojen sa svojim vanjskim i unutarnjim svijetom, uzdrman.

Doveden u pitanje.

Do krajnjih temelja.

Mistici tu fazu nazivaju mračnom noći ega.

Suočeni s njom i raspadom života koji smo poznavali, s jedne strane grčevito pokušavamo vratiti stari, poznati svijet; s druge, svjesni da se on nepovratno gubi, počinjemo se pitati postoji li neki novi, drugačiji smisao življenja. Time započinje junakovo putovanje. Napukli ego postupno otvara svoja vrata jednoj drugoj, višoj razini vlastite stvarnosti. Stvarnosti duše, u čijem svijetu vladaju neka druga pravila. Neki posve drugačiji izazovi i mogućnosti.

.....

LET

Većina galebova ne haje da nauči nešto više doli osnove letenja - kako da stigne od obale do hrane i natrag. Jer, većinu galebova ne zanima let, već jelo. A ovoga galeba nije zanimalo jelo, već let.

(Richard Bach)

Mnogi ga nisu razumjeli. Usprkos tome, galeb je svakoga dana u svom letu dospijevao do sve većih i većih visina.

S vremenom su i neki drugi galebovi, pitajući se kamo on to odlazi svakoga dana, odlučili krenuti u izvidnicu. Neki od njih, otkrivši da je to zabavno, odlučiše i sami istražiti visine o kojima dotada nisu razmišljali. Drugi su odlučili vratiti se. Treći ga napadoše.

Četvrti, pak, nisu ni krenuli.

Vrteći se unutar svojih uobičajenih krugova, tek povremeno bi se zapitali što je onim luđacima tamo gore; znatno češće nisu ni razmišljali o njima.

U borbi za hranu, ustajali bi svakoga dana sve ranije, nastojeći pridobiti prednost, zgrabiti plijen prije drugih, pa i potući se za nj ako treba. I ne pomišljajući na to da postoji nešto drugo. Drugačije.

Ima ih koji umiru, ali smrt ne prepoznaju

I to se ponavlja svakoga dana postajući neprimjetno,

Zaboravljeno, izgubljeno.

(Zvonimir Golob)

Galebu, čije su oči odmalena stremile visinama, bilo je teško gledati ih. Povremeno bi se s krikom obrušio među njih, donoseći im u kljunu poneku travku s dalekih brda. Razočaran njihovim nedostatkom interesa, odletio bi potom dalje, još dalje i još više, pokušavajući među dalekim, nepoznatim pticama pronaći sebi slične kako bi s njima mogao letjeti dalje. I uvijek se iznova vraćao moru svoje mladosti, žalostan što stare drugove nalazi sve sivilje, u sve ljućoj potrazi za plijenom, koji su im otimali mlađi.

Slijedeći iste krugove.

Usprkos tome, on je i dalje vjerovao da postoji nešto drugo, drugačije.

Za svoga se dugog života nagledao mnogo toga.

Upoznao mora i gradove, planine i jezera, u potrazi za čarobnom travkom koja bi probudila zaspale drugove čije je tragove nalazio posvuda.

Ne odustajući od nade da će se jednom, kad se bude najmanje nadao, ona naći pred njim. Pa makar i u obliku drugačijem od onih u kojima ju je viđao u svojim snovima.

Čarobna travka apsolutnoga života, čiji ga je miris tjerao sve dalje i dalje, sve više i više. Bez obzira na strah, čije bi mu pandže katkada znale stisnuti krila.

Mnoge je godine proveo tražeći je, dok mu se jedne noći nije pojavila u snu, u liku čudesne vile, koja mu reče: "Prevelik si zadatak zadao sebi, Letioče (jer to je bilo njegovo ime). Ne postoji lijek koji je isti za sve, niti si ti onaj koji ga može naći. Samo gubiš vrijeme. Bolje bi učinio kada bi počeo vježbati ovaj zahvat, koji te dijeli od malene uzvisine koja je pred tobom. Drugi će već naći puta i načina da dosegnu do svojih."

Probudivši se, dugo je razmišljao o tome. Nije mu bilo lako odustati od nade da je baš on taj koji će jednom promijeniti svijet. Još manje od ideje da baš on zna što svijetu stvarno treba.

Nije mu bilo lako ni posvetiti se vježbanju tog zahvata, koji mu se činio dosadnim i teškim, čak i ne osobito važnim.

Ali, duboko u svom srcu, znao je da je vila u pravu.

Samo nije znao što s tim učiniti.

Odlučio je stoga povući se na neko vrijeme. Za mjesto svoje osame odabrao je maleni otočić usred velika oceana. Danima, tjednima, mjesecima letio je iznad njega, uranjajući povremeno duboko, sve do dna, ne bi li pronašao neki znak, nešto što je, osjećao je, jednom davno znao. Imao pa izgubio.

Uporno vježbajući naizgled bezazlen zahvat o kojemu je govorila vila iz sna. Pokušavajući i padajući. Uzlijećući i gubeći ravnotežu.

Ne odustajući, ma kako mu teško ponekad bilo.

A onda, jednoga dana, probudivši se rano ujutro, opazi da je nebo plavo a sunce visoko gore kao da ga poziva da mu se pridruži. I tada, ne pitajući više, ne razmišljajući više što treba a što ne, što može ili smije a što ne, njegova se krila pokrenuše sama od sebe.

I on poleti visoko, visoko, nebu pod oblake, pa i iznad njih.

Samo je pažljiv promatrač mogao vidjeti da pored njega, na manjoj ili većoj udaljenosti, leti još na tisuće malenih bijelih ptica.

Kao da se čežnja sama vinula u nebo, kojemu više nema kraja.

I konačno, ima ih koji su umrli odjednom,

bačeni poput kamena u visoko nebo.

Ni smrt ih nije zaustavila

u letu koji još traje.

(Zvonimir Golob)

.....

* * *

U nekom alternativnom svijetu:

Hodamo ulicom, razgovaramo o uobičajenim stvarima, smijemo se. Njegova ručica u mojoj, njegov glasić koji žubori mnoštvom pitanja i sitnih opažanja. Preplavljena nježnošću, nastojim ići ukorak s njime. Pored nas uobičajena rijeka ljudi slijeva se svojim tokom. Naizgled posve običan dan. Odjednom: "Branka, a što je to pakao?" Na trenutak poljuljana, udahnem, kažem: "Ne znam." Jer doista ne znam. Zastajem, pogledam ga u oči, dodajem: "Ne znam točno, ali, ako želiš, možemo pričati o tome." Navikao dobivati od mene odgovore na postavljena pitanja, malo je zbunjen. U njegovim očicama strepnja: što će sad biti? Pitam ga: "Što ti misliš?" On kaže nešto, ja kažem nešto. Počinjemo razgovarati. O temi o kojoj ni jedno ni drugo ne znamo ništa, osim svojih fantazija, strahova, pitanja, slutnji.

Dva ljudska bića.

Počinje plakati, ljutiti se. Plačem i ja. Grlim ga. On se priljubljuje uz mene, ja ga mazim. On mazi mene. Ne pokušavam umanjiti mu bol. Poštedjeti ga od nje. Jer to i ne mogu.

Ali tu sam. I to mu kažem.

I on je tu.

Priče o gusjenici, leptiru i sl. doći će kasnije. Kada bude vrijeme za njih.

Sada smo samo tu. S neizvjesnošću i boli koju dijelimo.

S ljubavlju koja nas spaja.

U tom kratkom trenutku u vječnosti, moj mali veliki prijatelj i ja svojim se dušama dotičemo.

Branka Jakelić – O meni

Diplomirani sam Geštalt terapeut s certifikatom IGW-a (Institut za geštalt psihoterapiju iz Würzburga), Psihodramski terapeut s certifikatom Instituta za psihodramu iz Beograda te Transpersonalni psihoterapeut s certifikatom Eurotasa - europske asocijacije za transpersonalnu psihoterapiju. Pred nekoliko godina dodijeljen mi je i ECP (Europski certifikat za psihoterapiju).

Uz terapijski rad bavim se pisanjem. Pored niza članaka te prijevoda i recenzija knjiga drugih autora, dosad su mi objavljene knjige GOVOR SNOVA (Zagrebačka naklada, 1994; drugo izdanje objavila je Medicinska naklada, 2002.), TRAGAJUĆI ZA SOBOM (Sipar, 1997.) i KRILATE SANDALE duhovni razvoj kroz životne krize (Profil, 2009.).

Vodim individualne i grupne terapije te partnersku terapiju.

Radim s ljudima zainteresiranim za rad na sebi. Osim tema vezanih uz probleme u odnosima s drugima te profesionalne poteškoće, krize identiteta, strahove i fobije, radimo i na snovima, psihosomatskim tegobama, duhovnim problemima i krizama...

www.branka-jakelic.com

Ovo djelo je ustupljeno pod licencom

[Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0 Croatia.](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cro/)